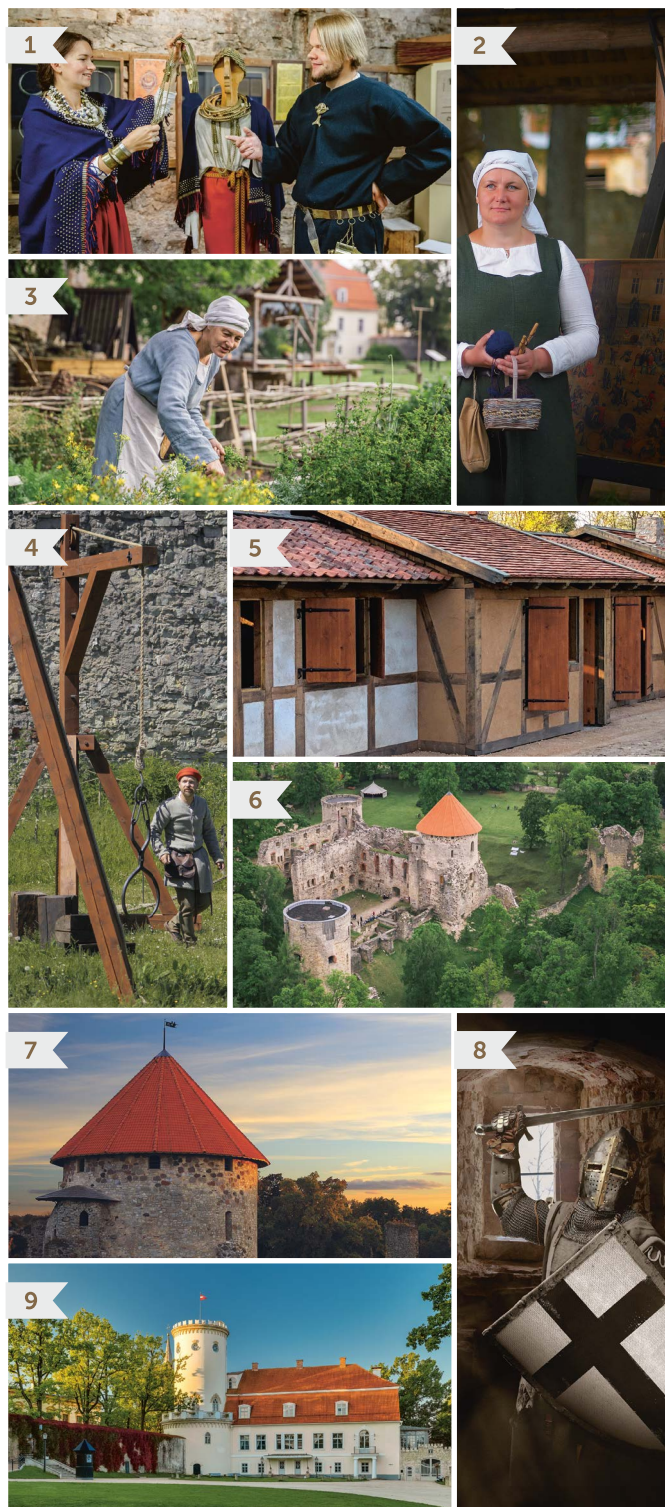

Cēsu pils un muzejs

Ceļvedis apmeklētājiem

1 Seno rotu kalve

Eksperimentālās arheoloģijas darbnīcā rotkalis Daumants Kalniņš iepazīstina ar seno latgaļu rotu nozīmi un valkāšanas tradīcijām, kā arī sniedz iespēju pielaikot kalvē darinātās seno rotu kopijas.

2 Viduslaiku aktivitāšu laukums

Iepazīstiet viduslaiku bērnu iecienītākās izklaides un spēles aktivitāšu laukumā, kas tapis iedvesmojoties no 16. gadsimta flāmu gleznotāja Pītera Brēgela darba "Bērnu spēles".

3 Viduslaiku virtuves dārzs

Pils virtuves dārzā tiek audzēti ne vien uzturā, bet arī medicīnā un saimniecībā izmantojami augi, kas Livonijā tika lietoti pirms 500 gadiem.

4 Akmens ceļamās un metamās ierīces

Aplūkojiet ierīces, kas paredzētas akmeneņu pārvietošanai. Vienas izmantotas piļu būvniecībā, otras - to graušanā aplenkuma laikā.

5 Amatnieku darbnīcas

Šīs sezonas jaunums Cēsu pilī - darbnīcas - celtas izmantojot viduslaikos pieejamus materiālus un tehnoloģijas. Tajās ik dienu iespējams sastapt viduslaiku tērpos gērbtus amatniekus.

6 Cēsu pils

Cēsu pils ir 800 gadus senas un notikumiem bagātas vēstures lieciniece. Pirms 500 gadiem Cēsu pils bija varenākais viduslaiku Livonijas cietoksnis, bet šodien - iespaidīgākās un vislabāk saglabājušās pilsdrupas Latvijā.

7 Rietumu tornis

Ar sveču lukturīti izgaismojot torņa šaurās vītņu kāpnes, nokļūsi ievērojamākajā Latvijas viduslaiku piļu interjerā - Mestra zālē. Torņa apskate vainagosies ar Cēsu apkārtnes aplūkošanu no Pirmā pasaules kara priekšvakarā izbūvēta bēniņstāva.

8 Multimedīāls Cēsu pils stāsts

Rietumu torņa trešā stāva telpā piedzīvojiet aizraujošu multimedīālu Cēsu pils vēstures stāstu, izdzīvojot nozīmīgākos pils vēstures notikumus un sajūtot seno laiku atmosfēru.

9 Cēsu muzejs

Cēsu muzeja mājvietā, Jaunajā pilī, iekārtota aizraujoša ekspozīcija, kas vēsta par Cēsu īpašo nozīmi Latvijas vēsturē. No Jaunās pils torņa paveras neaizmirstams skats uz Cēsu pilsētu un senajām pilsdrupām.

Cēsu pils un muzejs

Dalieties ar saviem piedzīvojumiem Cēsu pilī un muzejā izmantojot tēmturus

#cēsupsils #cēsumuzejs

Jūsu drošībai

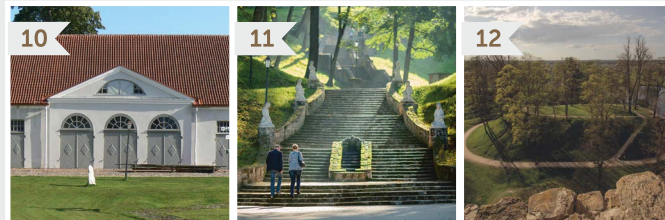
Lūdzu ievērojiet pils teritorijā izvietotos norobežojumus un brīdinājuma zīmes

Kontakti

www.cesupils.lv +371 28 318 318 pils@cesis.lv

Apmeklējiet arī

10 Cēsu izstāžu nams

11 Pils parks

12 Dzelzs laikmeta pilskalns

Cēsu pils un muzejs

- 1 Seno rotu kalve
- 2 Viduslaiku aktivitāšu laukums
- 3 Viduslaiku virtuves dārzs
- 4 Akmens ceļamās un metamās ierīces
- 5 Amatnieku darbnīcas
- 6 Cēsu pils
- 7 Rietumu tornis
- 8 Multimedīāls Cēsu pils stāsts
- 9 Cēsu muzejs
- 10 Cēsu izstāžu nams
- 11 Pils parks
- 12 Dzelzs laikmeta pilskalns

i Apmeklētāju centrs / Izeja

WC Tualetes

ar vēsturi ierasts domāt kā par horizontāli novilkto hronoloģisku līniju, no pagātnes nākotnē vērstu laika vektoru. Vai kā par biezās grāmatās un lappušu simtos iemūžinātiem aizgājušo laiku aprakstiem.

«Cēsu pils stāsta» ieceres pamatā ir vēlme rast jaunu un pārsteidzošu vēstures izklāsta formu — ļaut ikvienam nonākt pašā pagātnes notikumu un sajūtu epicentrā, ieraudzīt vēsturi sev visapkārt.

Attālumu no pagājušajiem gadsimtiem līdz mūsdienām palīdz pārvarēt 21. gadsimta tehnoloģijas — krāšņas, īpaši šim multimedijālajam stāstam veidotas 270 grādu videoprojekcijas un iespaidīgs telpisks apskaņojums.

www.CesuPils.lv

Šis projekts radīts digitālajā izstāžu namā «The Lumiere Brothers».

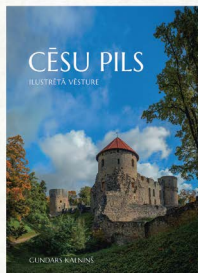
Seko mums:
facebook.com/LumiereExhibitions

#CesuPilsStasts

@CesuPils

@cesupilsstasts

@Cesu_Pils

Multimedijālā stāsta tapšanā izmantota vēsturnieka Gundara Kalniņa grāmata «Cēsu pils ilustrētā vēsture».

Tas ir bagātīgi ilustrēts izdevums ar vēsturiskām fotogrāfijām, plāniem, gleznu reprodukcijām un stāstiem gan par pils vēsturi, gan tās iemītnieku sadzīvi. Grāmata ir lielisks ceļvedis pagātnes notikumos un būs laba dāvana no ceļojuma uz senās Livonijas pērli.

Grāmatu latviešu un angļu valodā var iegādāties pils apmeklētāju centrā.

Multimedijāls

Cēsu pils stāsts

Hstoņu gadsimtu ceļojums desmit minūtēs

Rietumu torņa trešajā stāvā

Tavs personīgais ceļvedis

Cēsu pils pagalmā
saņemiet lukturīti ar
sveci un pa šaurām un
tumšām vītņu kāpnēm uzkāpiet pils
Rietumu tornī. Uz telpas sienām,
velvētajiem griestiem un logu
ailēs pamazām iezīmējas gaismu
izstarojošas plaisas. Vienā no logiem
pulksteņa cipari skaita minūtes un
sekundes līdz brīdim, kad nonāksim
pagātnē — 13. gadsimtā, kad tika
sākta Cēsu pils celtniecība.

1213 Līdzās senajai vendu koka
pilij Riekstu kalnā vācu
Kristus bruņinieki jeb zobenbrāļi
sāk celt jaunu mītnes vietu — ar
aizsarggrāvi apjoztu mūra pili. Tā
kļūst par mājām un glābiņu gan viņiem
pašiem, gan sabiedrotajiem vendiem.

1218-1221 Lai gan Cēsu
pils ir pati
mazākā Livonijā, to neizdodas ieņemt
nedz Pleskavas, nedz Novgorodas
kņaza karaspēkam. Uzbrukumu laikā
tiek nodedzināts pie pils izveidotais
ciems, taču mūra sienas izrādās drošs
patvērumš. Ordeņa bruņiniekiem
kopā ar vendiem izdodas atvairīt visus
uzbrukumus.

1237 Pēc katastrofālās sakāves
Saules kaujā, dzīvus
palikušos Zobenbrāļu ordeņa brāļus
pāvests pievieno Vācu ordenim. Cēsu
pils kļūst par vienu no svarīgākajiem
Vācu ordeņa atbalsta punktiem Baltijas
zemēs.

1245 Atriebjoties par sava brāļa
nāvi, Cēsu pilij uzbrūk
lietuviešu kunigaitis Lengevīns.
Ordeņa karaspēks tiek sakauts; kaujā
krīt vairāki ordeņa bruņinieki, tajā
skaitā Cēsu pils pārvaldnieks jeb
komturs. Kādam no sagūstītajiem
bruņiniekiem liek nest nocirsto
komtura galvu uz Lietuvu, bet vēlāk
bruņinieku upurē par godu Lengevīna
brālīm.

1279 Kā lasāms 13. gadsimta
«Atskaņu hronikā», Cēsu
komturs ar simts letu zemessargiem
ierodas Rīgā un palīdz pilsētas
aizsardzībā. Komtura karaspēka
atšķirības zīme ir sarkanbaltsarkans
karogs — tas ir senākais vēlāk
Latvijas valsts karoga krāsu salikuma
pieminējums vēstures avotos.

1481 Pieaugot ordeņa
nesaskaņām ar Rīgas
pilsētu, mestrs Bernds fon der Borhs
savu rezidenci no Rīgas pārceļ uz
Cēsīm — vienu no varenākajām pilīm
Livonijā. Borha paraugam seko arī
turpmākie mestri, kas Cēsu pili uzturas
līdz pat ordeņa darbības beigām
16. gadsimta vidū.

1556 Visu Eiropu satrauc
ugunssarkanas komētas
parādīšanās. Gan Livonijā, gan citviet
tā tiek uztverta kā ļaunu vēstoša zīme.
Gluži kā apstiprinot šīs aizdomas, sākas
postošais Livonijas karš.

1577 Cēsu pili aplenc Krievijas
cara Ivana Bargā
karaspēks. Pili atrodas daži simti Cēsu
un tuvākās apkārtnes iedzīvotāju,
galvenokārt sievietes un bērni.
Nevēloties krist nežēlīgo iebrocēju
gūstā, tie sapulcējas vienā no pils zālēm
un, saņēmuši Svēto vakarēdienu, izdara
kolektīvu pašnāvību, uzspridzinoties ar
šaujampulveri.

1578 Kopīgs vācu, poļu un
latviešu karaspēks
Turaidas pils pārvaldnieka Johana
Bīringa vadībā sakauj pili izvietoto
krievu kareivju vienību. Ivana Bargā
armija ir neatlaidīga un divas reizes
cenšas pili atkarot, to ielencot un
badinot pils iemītniekus. Pēdējo
aplenkumu pārtrauc apvienotā zviedru
un poļu karaspēka uzvara pār krieviem,
kas vienlaikus ievada arī Livonijas kara
izskaņu.

1600-1629 Pēc
Livonijas
kara pils ir pamatīgi cietusi un,
nonākusi poļu pārziņā, pakāpeniski
tiek atjaunota. Miera laiks ir īss, jo
sākas poļu-zviedru karš. Kara rezultātā
pili sāk saimniekot zviedri — tā kopā
ar Cēsu pilsētu ir nonākusi Zviedrijas
valsts kanclera īpašumā.

1681 Militārās un pārvaldes
funkcijas zaudējusi
Cēsu pils nonāk Zviedrijas karaļa
īpašumā. Pili izvietotā kareivju
vienība pili izlaupa un posta. Sākas
pusotru gadsimtu ilgs pils norieta un
pamestības posms.

1838 No Cēsu pils ir
palikušas tikai drupas,
kas atbilst romantisma modinātajai
melanholiskajai interesei par aizgājušo
laiku zudušo godību. Senie mūri vairs
netiek uzlūkoti kā nožēlojams grausts,
bet gan kā apbrīnas vērts pagātnes
pieminekļis un rosinājums uz apceri
par savu vietu pasaulē un vēstures
ritumā.

